

Venir a casa teva

7/XI/1980

Com se sap, la influència del castellà ha pertorbat el nostre sistema d'expressar l'acció de moure's en direcció a cada una de les tres posicions en l'espai que hom reconeix en termes gramaticals; el lloc on és qui parla, el lloc on és aquell a qui hom parla i el lloc on és aquell de qui hom parla (o, dit altrament, on no és cap dels dos interlocutors). El nostre sistema consisteix a servir-se en els dos primers casos del verb venir —Vols venir al meu despatx o vols que vingui jo al teu?— i, només en el tercer, del verb anar, acompanyat sempre d'un adverbi o frase adverbial que indica la direcció: Anem al Tibidabo. Però la influència del sistema castellà, que no coincideix amb el nostre, ens fa recórrer també al verb anar en el segon cas, tal com il·lustra el conegut exemple de la frase amb què responem usualment quan ens criden: «Ja vaig», imitant el castellà «Ya voy», en lloc de Ja vinc.

Aquest fet —l'ús indegut de anar en lloc de venir— ha estat àmpliament comentat i nosaltres mateixos hi hem dedicat el nostre espai més d'una vegada. Però no tothom es convenç fàcilment de la coherència i del rigor del nostre sistema i insinua o fins i tot sosté obertament que alguns dels casos que considerem correctes no s'ajusten a les normes que s'indiquen habitualment, és a dir, les que hem exposat succintament. Això és degut al fet que en una conversa —que és on s'observen aquests casos suposadament rebels al sistema— un cert lloc, precís i determinat, no sempre representa la mateixa de les tres posicions possibles en termes gramaticals, ja que depèn de qui fa ús de la paraula; i si hom transcriu diàlegs en estil directe es produeix encara un altre motiu d'alteració. Però, quan no existeix la influència de models estranys, el llenguatge espontani ha trobat sempre la solució adequada, sense cap mena de vacil·lació. Vegem el cas en què algú parla d'anar a casa del seu interlocutor. El sistema li fa dir, amb tota seguretat, No et moguis de casa que ara vinc. Vols que vingui a casa teva?, Demà et vindrà a veure a casa, etc, partint de la idea que el seu interlocutor hi és o hi serà en produir-se la seva visita. Però diria, en canvi, Vols que hi vagi ara, a casa teva? comptant que l'interlocutor, en aquell moment, no hi és, i mai, en aquest cas, no diria «Vols que vingui a casa teva?» Es cert que es diu Un dia que vaig venir a casa teva i tu no hi eres al costat de Un dia que vaig anar a casa teva i... perquè cada solució correspon a una idea subjectiva diferent: l'estret lligam entre casa i propietari o la confiança lògica de trobar-hi habitualment en el primer cas, i el fet real que no hi era en el segon.